

T1-moduulin kysymykset ja ratkaisu

03023

Kysymys 03023 Aihealue: Piirit

(03023) Tarvitset 10 % tarkkuudella 0,1 µF kondensaattorin, joka saadaan kytkemällä sarjaan

+	oikein	(+) viisi 0,47 µF kondensaattoria
-	väärin	(-) kaksi 0,2 nF kondensaattoria
-	väärin	(-) kaksi 50 nF kondensaattoria
-	väärin	(-) neljä 10 nF kondensaattoria

Ratkaisu:

Vastukset sarjaan:

$$R = R_1 + R_2 + \dots$$

Vastukset rinnan:

$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} \text{ tai } R = \frac{R_1 \times R_2}{R_1 + R_2}$$

Kondensaattorit sarjaan:

$$\frac{1}{C} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2} \text{ tai } C = \frac{C_1 \times C_2}{C_1 + C_2}$$

Kondensaattorit rinnan:

$$C = C_1 + C_2 + \dots$$

(Vastuksien rinnan) ja (kondensaattorien sarjaan) kytkemiseen liittyvät muistisäännöt:

1) Kokonaisarvo on aina pienempi kuin pienimmän komponentin arvo.

2) Jos kytkettävät komponentit ovat samanarvoisia, on niiden kokonaisarvo yhden komponentin arvo jaettuna komponenttien lukumäärällä.

Esim: Kytketään rinnan kaksi 100 Ω vastusta, niiden kokonaisarvo on $\frac{100}{2} = 50 \Omega$.

Kytketään rinnan kolme 100 Ω vastusta, niiden kokonaisarvo on $\frac{100}{3} = 33,3 \Omega$.

Kytketään rinnan neljä 100 Ω vastusta, niiden kokonaisarvo on $\frac{100}{4} = 25 \Omega$.

Mikäli (vastuksien rinnan) tai (kondensaattorien sarjaan) kytkettävät komponentit ovat erisuuruisia, joudutaan käyttämään jompaa kumpaa yllä olevista kaavoista.

Tässä kysymyksessä on neljä eri vaihtoehtoa ja vaihtoehto on oikein mikäli kytkemällä saadaan kondensaattori, jonka arvo on +/- 10 % 0,1 µF

10 % on 0,01 µF, joten vaihteluväliksi hyväksytään 0,09-0,11 µF.

+	oikein	(+) viisi 0,47 µF kondensaattoria
---	---------------	--

Tämä väite on oikea!

Muistisääntö: jos viisi samanarvoista kondensaattoria kytketään sarjaan, niiden kokonaisarvo on 1/5 eli viidesosa jonkun kondensaattorin arvosta. Tässä tapauksessa siis $0,47 \mu\text{F}/5 = 0,094 \mu\text{F} \sim 0,1 \mu\text{F}$

-	väärin	(-) kaksi 0,2 nF kondensaattoria
---	---------------	---

Tämä väite on väärin!

Muistisääntö: jos kaksi samanarvoista kondensaattoria kytketään sarjaan, niiden kokonaisarvo on $\frac{1}{2}$ eli puolet jommankumman kondensaattorin arvosta. Tässä tapauksessa siis

$$0,2 \text{ nF} / 2 = 0,1 \text{ nF}$$

$$1000 \text{ nF} = 1 \text{ }\mu\text{F} \ll 0,1 \text{ }\mu\text{F}$$

-	väärin	(-) kaksi 50 nF kondensaattoria
---	---------------	--

Tämä väite on väärin!

Muistisääntö: jos kaksi samanarvoista kondensaattoria kytketään sarjaan, niiden kokonaisarvo on $\frac{1}{2}$ eli puolet jommankumman kondensaattorin arvosta. Tässä tapauksessa siis

$$2000 \text{ nF} / 2 = 1000 \text{ nF}$$

$$1000 \text{ nF} = 1 \text{ }\mu\text{F} \ll 0,1 \text{ }\mu\text{F}$$

-	väärin	(-) neljä 10 nF kondensaattoria
---	---------------	--

Tämä väite on väärin!

Muistisääntö: jos neljä samanarvoista kondensaattoria kytketään sarjaan, niiden kokonaisarvo on $\frac{1}{4}$ eli neljäsosa jonkun kondensaattorin arvosta. Tässä tapauksessa siis

$$10 \text{ nF} / 4 = 2,5 \text{ nF}$$

$$2,5 \text{ nF} = 0,0025 \text{ }\mu\text{F} \ll 0,1 \text{ }\mu\text{F}$$